

Käytännöt Lakeuden EKOn ylijäämän käsittelyyn

EKO 26.08.2025
502/02.07.02/2025

Valmistelija

Palvelupäällikkö Tanja Sarkkinen p. 050 324 0963,
tanja.sarkkinen@liminka.fi

Lakeuden EKolla alkaa uusi sopimuskausi maaliskuussa 2026. Uuteen sopimuskauteen valmistautuminen aloitettiin keväällä 2024 ennakoimalla tulevia jätelain muutoksia. Uudella sopimuskaudella jätehuollon vastuita siirtyy enemmän jätehuoltoviranomaiselle ja kunnille verrattuna aiempaan toimintamalliin, jossa yksityinen yritys hoitaa valtaosan kunnan jätehuollon tehtävistä. Uudella sopimuskaudella jäteasemat ovat kuntien omistuksessa.

Muuttuneen toiminnan myötä Lakeuden EKOn tulee varautua aiempaa paremmin vuosittaisiin talouden heilahteluihin sekä investointeihin. Lakeuden EKOn perustamissopimuksen mukaan tilikauden tulos (ali- tai ylijäämä) käsitellään jakamalla se kunnille kapitaatioperusteisesti. Tämä toimintamalli ei mahdollista sitä, että Lakeuden EKO voisi säästää ylijäämää esimerkiksi toiminnan kehittämiseen, investointeihin tai muihin tiedossa oleviin seuraavien tilikauden menoihin. Lisäksi kaikkien jätehuoltoon liittyvien tulojen ja menojen kohdistaminen kalenterivuositain niin, että tilikauden tulos olisi nolla, vaikeutuu toiminnan laajentuessa. Ilman varautumista Lakeuden EKOLle voi tulla eteen tilanne, jossa jätetaksaan joudutaan tekemään kerralla isojakin muutoksia, jolloin kuntalaisten jätehuollon kustannukset nousevat äkisti.

Ratkaisu tilanteeseen olisi sopia yhteisesti Lakeuden EKO -alueen kuntien kanssa kertyneiden ali- tai ylijäämien ylivuotisen seuraamisen käytännöistä kuntien taseissa. Tällöin tilikauden ali- tai ylijäämä jaetaan jatkossakin kunnille perustamissopimuksen mukaisesti, mutta jokainen kunta "korvamerkitsee" ylijäämäpalautuksen niin, että kertynyttä palautusta voidaan käyttää tulevina vuosina esimerkiksi jäteasemien parantamiseen. Ylijäämäkertymästä voidaan kattaa myös alijäämä varojen riittäessä.

Esittelijä

Palvelupäällikkö Sarkkinen Tanja

Päätösehdotus

Päätetään, että aloitetaan selvitys Lakeuden EKOn ylijäämäpalautuksen merkitsemiseksi kuntien taseisiin yhteistyössä Lakeuden EKO -alueen kuntien kanssa.

Päätös